

Ο ελληνικός λαός πανηγύρισε την απελευθέρωση από τους Γερμανούς, δίχως να φαντάζεται τα δεινά που ακολουθούσαν. Οι κατακτητές αποχώρησαν από την Αθήνα στις 12 Οκτωβρίου 1944, ενώ στην πόλη ακροβολίζονταν τμήματα του ΕΛΑΣ. Στις 14, η πρωτεύουσα μπήκε κάτω από τη στρατιωτική διοίκηση των Άγγλων. Στις 18, κατέφθασε από την Αίγυπτο η κυβέρνηση εθνικής ενότητας με πρωθυπουργό τον Γεώργιο Παπανδρέου. Δεκεμβριανά, άφιξη του Τσόρτσιλ στην Αθήνα, αντιβασιλεία αρχιεπισκόπου Δαμασκηνού, κυβέρνηση Πλαστήρα, συμφωνία της Βάρκιζας κι άλλοι τέσσερις πρωθυπουργοί, που παρέλασαν μέσα σ' ένα χρόνο, έπεισαν το ΚΚΕ ότι «όλα λειτουργούσαν εναντίά της».

Η κυβέρνηση Θεμιστοκλή Σοφούλη ορκίστηκε στις 23 Νοεμβρίου 1945 και προκήρυξε εκλογές για τις 31 Μαρτίου 1946, μέσα σ' ένα κλίμα διχασμού και βιαιοπραγιών εναντίον οπαδών της Αριστεράς και αντιστασιακών του ΕΛΑΣ. Το ΚΚΕ κήρυξε αποχή. Πολύ αργότερα, μια επίθεση ομάδας κομμουνιστών την παραμονή των εκλογών στο Λιτόχωρο, θεωρήθηκε απαρχή του εμφυλίου. Όταν έγινε, πέρασε σχεδόν απαρατήρητη, καθώς στις εκλογές η Ενωμένη Παράταξη Εθνικοφρόνων (με κορμό το Λαϊκό Κόμμα του Κ. Τσαλδάρη) πήρε 55,12% και κέρδισε τις 206 από τις 354 έδρες. Αν υποθεθεί πως οι επί πλέον ψήφοι στο δημοψήφισμα της 1ης Σεπτεμβρίου (για την επαναφορά του Γεωργίου Β') ήταν το ποσοστό της αποχής του Μαρτίου, η σύνθεση θα ήταν πολύ διαφορετική.

Αντί για παντοκρατορία του Λαϊκού κόμματος στη Βουλή, θα είχαμε μια κεντροδεξιά ή και κεντροαριστερή κυβέρνηση με μια πιο ήρεμη πορεία προς την ομαλότητα. Θα είχαμε 140 αντί τις 205 έδρες του Λαϊκού κόμματος, 40 αντί τις 68 της ΕΠΕ, 35 αντί τις 48 των Φιλελευθέρων, 15 αντί τις 20 του Ζέρβα και 105 αντί το μηδέν της Αριστεράς.

Ο Κ. Τσαλδάρης σχημάτισε την πρώτη μεταπολεμικά εκλεγμένη κυβέρνηση στα μέσα Απριλίου.

Ένα δημοψήφισμα, την 1^η Σεπτεμβρίου, ξανάφερε τη μοναρχία στην Ελλάδα, με βασιλιά τον Γεώργιο Β'.

Εκλογές ξανάγιναν στις 5 Μαρτίου 1950, όταν ο εμφύλιος ήταν πια παρελθόν, με ορθάνοιχτες ακόμα πληγές και το ΚΚΕ στην παρανομία. Βασιλιάς (από την πρωταπριλιά του 1947) ήταν ο Παύλος, ενώ τα Δωδεκάνησα είχαν γίνει ελληνικά (7 Μαρτίου 1948). Κανένα από τα δέκα κόμματα που μετείχαν δε συγκέντρωσε πάνω από 20% (τα έξι, πήραν κάτω από 10%). Ο (γιος του Ελευθέριου) Σοφοκλής Βενιζέλος πάτησε όλες τις προεκλογικές συμφωνίες με τον Ν. Πλαστήρα και τον Γεώργιο Παπανδρέου και σχημάτισε κυβέρνηση με τους πρώην αντιπάλους, στις 23 του μήνα.

Στις 14 Νοεμβρίου 1950, ένας «σαραντάρης» τάραξε τα νερά στο Λαϊκό Κόμμα: Ακριβώς 43 χρόνων, ο βουλευτής Κωνσταντίνος Καραμανλής αμφισβήτησε την αρχηγία του Κ. Τσαλδάρη και έθεσε θέμα νέας ηγεσίας. Απέτυχε και, στις 16 του μήνα, κατέθεσε δήλωση ανεξαρτητοποίησης!

Στον ορίζοντα εμφανίστηκαν δυο νέες πολιτικές δυνάμεις: Ο Εθνικός Συναγερμός του Αλέξανδρου Παπάγου και η ΕΔΑ, η οποία στέγασε την Αριστερά. Εκλογές ξανάγιναν στις 9 Σεπτεμβρίου 1951, το Λαϊκό Κόμμα διαλύθηκε, ο Συναγερμός πήρε τη σχετική πλειοψηφία, ο Παπάγος αρνήθηκε την εντολή και σχηματίστηκε κυβέρνηση υπό τον Νικόλαο Πλαστήρα, που άντεξε μόλις 13 μήνες (Τα αποτελέσματα: ΕΣ 36,53% και 114 έδρες, ΕΠΕΚ Πλαστήρα 23,49% και 74 έδρες, Φιλελεύθεροι 19,04% και 57 έδρες, ΕΔΑ 10,57% και δέκα έδρες, Λαϊκό 6,66% και δύο έδρες, Αλ. Μπαλτατζής Αγροτικού 1,23% και μία έδρα).

(Εικόνες, 16.9.2007) (τελευταία επεξεργασία, 7.7.2009)